

שאל קוטלר: „האם נכון — כך שמעתי בתנועתכם — כי מזוהרים אותך מאיחוד עם שינוי, שראשיה לדברי מבקריו, שר אפיס לזכות במקומות 1, 3, 5 ברשימה המאוחדת לכנסת הבאה?”

אלוני לא יצאה מגינדרה כדי להכחיש זאת מיד ובצורה חד משמעית. תחת זאת העלתה השמעה אחרת נגד רובינשטיין: „אמת כי מזוהרים אותי מהפרופסור אמ' גון רובינשטיין וכמה מחבריו, בטענה שהם חושבים את עצמם יותר טובים מאיתנו, בייחוד כנבדלים החיים בבלבנט, ומכאן חוסרי יכולתם לעכל אשה בראש התנועה. אך אינני מבוהלת.”

קשה להעלות על הדעת השמעה מר זרה יותר כלפי שותפים לעתיד. „זה נשמע מצחיק.” אולם קוטלר לא היספה. הוא תור על השאלה: „מה לגבי תביעת שינוי? — אולי שמועה או השמעה — למקומות 1, 3, 5?”

אלוני: „שעות. נעמדו בתוקם על בחי' רות השאית אישיות... באם אותם הם יוכיחו את יכולתם, ואני מקווה כי יעשו זאת בדרך הישר, בבקשה!”

תשובה זו אינה מכחישה כלל שהיתה דרישה כזאת. היא רק קובעת שהיא, אלר, גי, דוחה אותה בתוקף — ומכאן שהיא צדיקה יותר. הנוסח „מקווה שיעשו זאת בדרך הישר” אומר, למעשה, כי אלוני מחשידה את טוהר-המידות של שותפיה שותריה המוקרטיה-הפנימית.

ברור כי אלוני אינה רואה ברובינשטיין מזה-ידך שאין להרהר אחריו. כך הגדיי רה את אחת ההצעות של רובינשטיין, לגבי שם התנועה: „זה נשמע מצחיק.” „רכילות מרשיעת.” רובינשטיין עצמו מיהר להגיב על הראיון. תנועתו, כך הכריז, „מוכנה להקים יחד עם רצ' מיפ' לגה חדשה, בתנאי שתהיה מבוטסת על דמוקרטיה פנימית ועל חסידיה מלאים.”

שלוש המילים האחרונות היוו תשובה גלויה להשמעה המרומזת של אלוני. את הדרישה לשריין לעצמו ולחבריו מקומות ברישמה דחת כ-רכילות מרשי עת... המועמדים לכנסת הייבים להיבחר בבחירה אישית חשאית של הגוף הבחור.”

מכל: חילופי-הדברים, ברור רק דבר אחד: אם אכן יקום איחוד רצ' צי-שינוי, צפויים לציבור מאבק-לשון שלא יפלו מן ההשמעות הדדיות שבהן מוינים את הציבור ראשי העמדה, הליכוד והמפד"ל. ומבחינת הלשון, קשה יהיה גם לאנשי „שינוי” להתחרות בשולמית אלוני.

עיתונות

ומר-הנייר טורף

חידוקי-דעות בין העיתונים
מנע קבדת המכות
ממשותפות סמויות

לאחר שנות אור רבות, כבה השלט המואר שהתנוסס על בניין הארץ באותיות ניאון גדולות, והכריז על שם העיתון. כיבוש השלט המואר על הארץ היה רק אחד הצעדים שאותם נוקט לאהרונה עורך העיתון, גרושם שוקן, כדי לחסוך בכל דרך אפשרית ובלבד לאפשר את המשך קיומו של העיתון.

כמו הארץ פתחו גם עיתוני-הערב ב" מסעי חיסכון וקיצוץ ניכרים. שלוש העיתונים השתדלו לחסוך גם קודם-לכן, אולם רק בימים האחרונים נכנסו לטראנס של חיסכון-בכל-מחיר. היה זה לאחר כשלוש השנים האחרונות הממושך שניהל איגוד המו"לים עם משרד-המיסחר-התעשייה, על הקלת מצבם של העיתונים.

פיתרון קל ומסוכן. הדיקט ששבר את גב הגמל היה הפעם לא בוקש קש, אלא מוצר-לזואי שלו: בשנתיים האחרונות עלה מחיר הנייר במאות אחוזים, כאשר העיתויקור העיקרית נעשתה בסוף שנת 1974. לעומת מחיר של 150 דולר לטון נייר באירופה, המחיר עתה הוא 375 דולר, ואין זה עדיין סוף-שקסוף.

העיתונים השוודיים הורידו כבר על העי' לאתימחיר צפויה של 10%, נענו בהודעה של לקחות באירופה, כי יסרבו לחוסף את המחיר המבושק.

העיתונים בישראל חושבים עובר טונה נייר מחיר גבוה יותר, בעיקר כדי להגן על תוצרת מיפני נייר חזרה. במקום מחיר של 2250 לירות לטונת (לשי 6 לירות

הדולר), משלמים בתוצרת עבור טון נייר עיתון מייובא או מתוצרת מקומית מחיר של 3400 לירות. מחיר זה מורכב מתוספת של 15% למחיר הייבוא עבור היטל ביטוח, שהיא כ-300 לירות ועוד כ-850 לירות מכס-מגן.

לאחר הפיחות האחרון של הלירה החל משאומתן בין איגוד המו"לים לראשי משרד-המיסחר-התעשייה, במגמה למצוא דרכים להקל על מצבה של העיתונות. בכמה מדינות בעולם מסבסת הממשלה את העיתונים לפיקנימיה אחידים, כדי להבטיח את קיום העיתונות. כאן סירבה הממשלה בכל תוקף לבטל את המכס על נייר-עיתון, הציעה לעיתונים תחת זאת ביטול המס-על-מלאי-הנייר שהוטל על ה' עיתונים, במסגרת המס על המלאי הכללי בעיקבות הפיחות.

שלושת העיתונים הגדולים נענו להצעה, אולם העיתונים שברשותם מלאי קטן של נייר, מכיוון שפוצתם סגנה יותר, דחו אותה. שכן לדעתם, ההצעה היא לטובת העיתונים הגדולים. לאחר משאומתן לא הצליחו המו"לים להגיע לדעה משותפת. משוכחו בכך ראשי משרד-המיסחר-התעשייה, החליטו על פיתרון קל: הור' דיעו על הסרת כל ההגבלות על העלאת מחיריהם של העיתונים או המודעות ב' עיתונים, השאירו את ההכרעה בידי ה' קריא: ירצה — ישלם מחיר גבוה יותר; לא ירצה — לא ישלם, והעיתון ייסגר. הדבר מאיים עתה על עצם קיומם של העיתונות היומית בישראל.

שיכון

שעוריי-העמידר:

מערכה שנייה

ראש אנף-הכספים עושה בכספי העובדים כבתוך שלו, וראיש לא איכפת

כאשר פירסם העולם הזה (1918) לראשו' נה את פרשת השימוש בכספי החברה הממשלתית לשיכון עולים עמידר, דומה היה כי תחל חקירה רצינית בעניין. כפי שפורסם אז, במדור אתה והלירה, הפקיד ראש אנף-הכספים של עמידר, צבי כץ, שלושה מיליון לירות מכספי החברה ב' עריית תל-אביב, ללא אישור, באמצעות המחורף אליהו שמיע. עוד פורסם, כי גם הכספים שהורדו מדי-חודש משכסרות ה' עובדים למילווה-מילחמה-מרצון, לא חוץ' ברו לבנק ישראל אלא הופקדו בבנק מיס' חרי' או נשאל, מי הנהנה מעסקות אלו. בימים אלו החלו עובדי עמידר דורשים הסברים, בעיקר לאחר שנוכחו כי נגרם להם נזק כספי ניכר. שכן הכספים שנוכו משכרם לרכישת תעודות-מילווה והופקדו בבנק, הועברו רק עכשיו לבנק ישראל. מכאן שהעובדים מקבלים תעודות מן ה' תאריך של היום, במקום דצמבר 1973.

היינו, הם הפסידים את עליית אמדד של כל שנת 1974, שהיתה בערך 40% מאחר שהכספים שנוכו מן העובדים הופק' קדו בבנק היו בסך 360 אלף לירות, הפסידו העובדים כ-140 אלף לירות!

כאשר ניסה הוועד הנוכחי של הוועד' דים לחלק להם תעודות של היום במקום תעודות מן התאריכים שבהם ניכרו את הכסף משכרם, פנתה קבוצה של עובדי המחפן הצפון של עמידר אל הוועד, ודרשה הסברים. הוועד הציע לתממרימים לקבל את כספם חזרה (ללא ריבית!) במקום תעודות-מילווה.

אולם, כבדרך-אגב התגלתה עתה שער רורייה נוספת. מסתבר כי הכספים הופק' קדו בבנק בריבית נמוכה במיוחד: על סכום של 360 אלף לירות שהופקדו בבנק בדצמבר 1973, בעשרה תשלומים שווים, שולמה ריבית נטו של 18 אלף לירות. הנותנת, בחישוב בנקאי, ריבית היא של העל כספיים בסך 10% לשנה, כיוון שהמס שהורד במקור הוא 130%, הרי מישוה הפקיד את כספי עובדי עמידר בבנק ב' ריבית ברזוט של 13%, וזאת בשנת 1973

ייתה לפחות 26%! כאשר הריבית תבנקאית הממוצעת אין כל ספק כי מישוה נהנה מהפרשי הריבית, שהם בדיוק 18 אלף לירות נטו לשנה. אם יפנו עובדי עמידר למיטשרת ישראל בתלונה, יכולה זאת בקלות — באמצעות הבנק שבו הופקד הכסף — לברר מי נהנה מן הפרשים.

בכל פעם שהוא רואה את - הוא

מתחיל לחיות! אמרו בצה"ל על הרב

גורן - השבוע הוא ראה יותר מדי מתים

עימו בתהילה ובפירסום. הוא דיכא אותם. לא קידם אותם בדרגות, וזלזל בהם. כך, למשל, במשך שנים נהג שלא לקרוא להם בשמותיהם. הוא היה מדבק לעובדים במחיצתו כינויים, אידישאים על פי רוב, ובהם היה מונה אותם. לאחד היה קורא „איינגל” (הילד) ואילו את הרב פירון היה מכנה, בדרך חיבה, „דר שמעקל”.

ערב פרישתו מתפקיד הרב-הצבאי-הראש, שר, עדיין השתעשע גורן בתיקוה שיינתן לו לכהן כרב ראשי וכרב צבאי של צה"ל בעת ובעונה אחת. כשראה שעליו לוותר

ה ג נבדל אצלי בנקרוטיליה! ה' בטא פעם אחד מאלוסי צה"ל המפור' סמים, למראה הרב הראשי של צה"ל לשעבר, האלוף שלמה גורן, שהלך שחוח בשהיקרב נטוש, שק בידו וליקט עצמות חללים.

הלהיטות של מי שכהן במשך 24 שנים כרב הצבאי הראשי, לאסוף כמו ידיו גופות חללים ועצמות קורבנות, אינה יכולה להיות מסברת רק כדבקתו הרבה בקיום מיצות הבאת מתים לקבר ישראל. הדת היהודית מייחסת אמנם חשיבות מופלגת למיצוה זו, אולם התמסרותו היתרה של הרב גורן דווקא למיצוה זו מכל המיצוה, הגיעה לעיתים למימדים של מאניה. כשהוא רואה מת הוא מתחיל לחיות, התלוצצו עליו בצה"ל.

אחרי מילחמת-העצמאות עסק גורן במשך שנתיים תמימות בקיבוץ עצמות חללים משדות-הקרב של המלחמה. בין השנים 50—1949 הוא עבר בחסות האו"ם אינסוף של פעמים לירדן כדי לחפש אחרי גופות שנשארו בידי הירדנים. בעצמו אסף מאות שרידי גופות משדה-הקרב של לטרון, ועשרות גופות של קדושי גושי-עציון. כרב צבאי ראשי הוא יכול היה כמובן להטיל משימות אלה על פיקודיו. אפשר להניח שלרב צבאי ראשי יש תפקידים חשובים יותר מאשר לשוטט בודד בשדות עם שק בידו וללקט עצמות. אבל שלמה גורן דאג בכל הזדמנות לבצע מלאכת-קודש זו ב' עצמו.

הוא יצא לבדו בתום מילחמת-העצמאות לשכם, כדי להביא משם את עצמות אברהם כהן, איש לחי' שחדר ערב רצינית בעניין. כפי משאית-תופת לעיר, הוא הלך בעצמו ל' שדות-הקטל של עיראק-סודאן בעת ההפ' גה במלחמה, כדי לחלץ גופות משטח ההפקר.

היו שטענו כי החילה שנקשרה לרב חובב הפירסומת בעקבות מעשי-מיצוה אלה, היא שהיתה אחת המוטיבאציות שלו. אלא שזה הסבר שטחי. אין ספק שגנטייתו לאיסוף חללים קשורה במיבנה האישיות המורכב של האיש.

גם כשהפך לאלוף בצה"ל יצא הרב גורן למשימות של איסוף חללים, לפעמים חוד חירוף-גופש. במלחמת ההתשה, למשל, כשקרס אחד הבונקרים במעוז אחרי הפגזה, וקבר תחתיו חיילים, זחל גורן בעצמו מתחת להריסות, תוך שיכון עצמו, כדי לחלץ את הגיויות.

אולם מה שעשה הרב הראשי שלמה גורן בשבוע שעבר בנושא זה, כאשר תקף בלשון חריפה את אנשי הרבנות-הצבאית על מחדליהם בפניו חללים כימי מילחמת יום-הכיפורים, לא היה קשור כלל לנושא שעמד השבוע במרכזו של מחלוקת צי' בורית.

הרב גורן השתמש בנושא רגיש זה כקדרום לנגח בו את יריביו. מכל הפרשה נדף ריח של מיסחור חללי צה"ל לצרכים אישיים.

דר

שמעקל

יצפו שז הרב גורן נגד יורשיו כרבנות-הצבאית לא התעורר רק ב' שבוע שעבר, כאשר השיב ככוונה תחילה לשאלה שתולה מומונת על ידו, שהופנתה אליו על-ידי אחד מאנשיו, אבישי דאום, בעת שהופיע בתוכנית הרדיו תחיה עשה לך רב בגלי צה"ל.

לרב גורן יש חשבון ישן עם יורשו כרב הצבאי-הראשי, האלוף הרב מרדכי פירון, וסגנו תת-אלוף גד נבון. אלה שירתו תחת סיקודו שנים רבות. גורן אף פעם לא נתן לאנשים שעל ידו לגדול, כדי שלא יתחלקו

הרב נבון התעלמות

על רעיון זה, דאג לכך שיוורשו בתפקיד יהיה הרב פירון, איש שתועל המורחי, דמות הלשה, מלומד אבל לא למדן. עם כל מה שניתן לומר בגנותו של גורן — על גסות רוחו, על יצר הפירסום שלו, על קנאותו וקנאותו, על עוקצנותו ותוקפנותו — אי אפשר להתכחש לבקיאותו, חריפותו ולמדנותו. בנקודות אחרונות אלה אין כל מקום להשוואה בינו לבין פירון.

עלייתו של פירון לדרגת הרב הראשי של צה"ל איתה מקרית, בעיקר משום ש' גורן רצה שאיש חלש כמוהו יכהן בתפקיד, מתוך תיקווה שזה ימשיך להיות תלוי בו ותהיה לו גם להבא דריסת-רגל וזכות הכרעה בענייני הרבנות-הצבאית.

אלא שתוך זמן קצר מאס פירון בתפקיד הבובה של גורן. הוא החל להפגין חוסר תלות בגורן, סרב לקבל את מרותו, ויצר לעצמו מעמד עצמאי. בצעדים שקטים ובערמומיות ניצל את חסיכותך בין גורן לבין הרב הראשי הספרדי, הרב עובדיה יוסף, כדי לבצר את מעמדו.

גורן לא מחל זאת לפירון. הוא התייחס אליו כאל הגוול שהוא פיתק אותו והאכיל אותו מידו, וזה הצמיח לעצמו כנספים והתעופף לשדות זרים.

ערב פרישתו מצה"ל דאג גורן לקבל מהרמטכ"ל דאוו, רבי-אלוף חיים בר-לב, מינוי חירום כמי שאחראי בשעת מלחמה לנושא יזחוי החללים וקבורתם ברבנות הצבאית. כשפרצא פילחמת יום-הכיפורים